

ZGODNJA DANICA

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrlet leta 1 gl. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrlet leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 20. mal. serp. 1883.

List 29.

Častni spominik

Rudolfu I Habsburškemu in Njegovi preslavni hiši.

Prepokorno poklonjuje

Njihovemu c. kr. Veličanstvu

FRANCU JOŽEFU I.

Štefan Benedičič,
bivši vojak.

Živi, živi Rimu slava,
Živi s tabo časov tek;
Vitez Rudolf, knezom glava,
Zdaj pozdravlja novi vek!

Srečni dan je dan spomina
Rudolfa Habsburškega!
Naša slávi domovina
Svojega branitelja.

On si je po Božji volji
In po gódu ljudskih želj
Zoper zlobni svet oholi
Več zedinil bil dežel.

Tako ž njimi, ki jih sreča
Druži v družbo Rudolfa,
Tudi Kranjska je sloveča
Še do dne današnjega.

Pleti toraj vence Slava,
Očetnjava ljubljena:
Véke vse se venča glava
Rodovini Rudolfa;

Pleti, v dobi svoj'ga cveta,
Z Avstrijo zedinjena,

Kot nevesta vence spleta
Z Rudolfom zavezana.

Dokler koli Bog naj veči
Vlada kneze narode;
Kranjski narod pregoreči
Krone té naj biser je.

Šest stoletij je preteklo,
Kar zedinjenih moči
Brani zmagonosno jeklo
Naj svetejše nam reči:

Še stoji nam Cerkve skala,
Varno pristanišče vsim;
Še se dviga Božja hvala,
Kot uči nas večni Rim.

Še živi nam bojna slava,
Bojna slava slavnih trum;
Si Franc Jožef vredna glava,
Vodi Te modrost, pogum!

Še vihrajo nam zastave,
Mladi čuje oroslan;
Še je krepka véz deržave
Stati vihram v domobran.

Devetero še narodov,
Dušmanom trepet in strah,
Čaka na pomig gospodov,
Zlobno moč podreti v prah.

Še poživlja Bog vladarja,
Korenino Rudolfa;
Ohranjuje nam cesarja,
Mil'ga Franca Jožefa!

Srečni dan je dan spomina
Rudolfa Habsburškega,

Naša slavi domovina
Svojega branitelja.

S krepkim umom, hrabro roko
Cerkvi bil je močna bran;
Spoštoval je on visoko
Posvečen duhovski stan.

Za poštenje, za pravico
Je kot skala terdno stal;
Ce potreba, je z desnico
Krepko ju braniti znal.

Vež ljubezni med narodi
Je ponavljal in krepil,
Ter jim v zgodi in nezgodi
Mil, sočuten oče bil.

Bil zarés je čuti blage,
Močnodušnega sercá,
Ki podložne — brate drage,
Ne za sužnike ima.

Ginil ga je glas težaka,
Ginil s'rote mili jok,
Ginil težki stan vojaka,
Ginil vdove bridki stók.

Slikati vse krasne čine,
Um in roka mi slabi;
Oj, prijatljí domovine,
Nujte jih popisat' vi!

Vse ga ljudstvo je ljubilo,
Modri knezi vsi okrog;
Za blagosti vsih plačilo
Bog mu krono podeli.

In povzdignjen že za kralja
Ne preverne si duhá;
Je ponižnost ga spremljala
Prav do groba hladnega.

So brezverci si kovali
Lastnega pogina meč;
Rudolf pa na Cerkve skali
Stal je z ljudstvom knez sloveč

Kneze, kralje in cesarje
Je kosila smertna ost;
Rudolfovce Bog obvar'je,
Krepka sije jim mladost.

Pozni vnuki njega hiše
Vredni so očeta še;
Večni Rim jim je svetišče,
Blagor ljudstva njih željé.

Pleti toraj vence, Slava!
Očetnjava ljubljena;
Veke vse se venča glava
Rodovini Rudolfa.

Pleti, v dobi svoj'ga cveta
S Habsburgom zedinjena,
Kot nevesta vence spleta,
Z Rudolfom zavezana.

Dokler koli Bog naj veči
Vlada kneze, narode,
Kranjski narod pregoreči
Krone te naj biser je.

Šest stoletij je preteklo,
Kar zedinjenih moči
Brani zmagonosno jeklo
Naj svetejše nam reči.

Srečni dan je dan spomina
Rudolfa Habsburškega,
Slavi naša domovina
Svojega branitelja.

Mir vam toraj v zemlje krili,
Blaženi očetje mi,
Ki ste Rudolfu zročili
Naj svetejše si reči!

Mir ti bodi, knez sloveči,
Veri in pravici vdan;
Za-te moli rod cveteči
K svoj'mu Bogu noč in dan.

Mir vam, vnuki njega hiše!
Blag ostane vaš spomin;
Dokler vlada bitje više,
Vam udan je Slave sin.

O, raduj se, narod Slave
Pod potomci Rudolfa;
Verne derži se zastave
Mil'ga Franca Jožefa!

Živi, živi Rimu slava,
Živi s tabo časov ték;
Vitez Rudolf, knezom glava,
Zdaj pozdravlja novi vek!

Izgledi bogoljubnih otrók iz vseh časov kerščanstva. III.

9. Mladi mučenci Gospodovi.

Spisal Ant. Keržič.

(Dalje.)

m) Tri svete sestrice († l. 120).

Ob času cesarja Hadrijana je živela v Rimu blagorodna gospa, Zofija imenovana. Imela je tri hčere. Najstarejša se je imenovala (v gerškem jeziku) Pistija in je bila 12 let stara; srednji je bilo ime Elpija in je bila dve leti mlajša; naj mlajša je bila stara 9 let in se je imenovala Agapeja. Perva materina skerb je bila, svoje otroke v kerščanski veri dobro podučiti in lepo izrediti. Vse tri so dobro mater rade ubogale in jo zelo ljubile; tudi med seboj so se kaj rade imele. Življenja so bile tako pobožnega in govorjenja tako modrega, da so celo mnoge nevernike pridobile Kristusu.

Ko rimski oblastnik zve za to bogoljubno družinico, jo gre nevtogoma tožit cesarju. Cesar jih pokliče pred se in jih sam sodi.

Naj pred nagovori deklice in jim svetuje, naj nikar ne poslušajo svoje matere, ampak njega, ki jim dobro hoče. Obeta jim bogastvo in čast, če njega vbogajo in se odpovejo materni veri; če pa ne, jih čaka naj hušje terpljenje.

Na to mu ena izmed deklic odgovori: „Tvojih daril ne iščemo in tvojih muk se ne bojimo. Za nas kristjane ni večega veselja, kakor terpeti za Jezusa, ki nam je dal to minljivo življenje, pa nam tudi večno zaslužil s svojo kervjo.“

Te odločne besede precej prepričajo cesarja, da z besedo ne opravi nič, zato prične koj z mučenjem.

Perva je na verstki Pistija. Najpred jo do kervavega pretepaajo in hudo ranijo, potlej jo z bakljami žgejo in v vrelo smolo veržejo. Pa milost božja je bila v devici močnejša, kakor vse bolečine, in kar bi sama ne mogla preterpeti, to ji je odvzela vsemogočnost Jezusova. Ogenj se je ni lotil, zgubil je takorekoč za njo svojo moč. Sodnik jo zapove ob glavo djati.

Deklica se poslavlja najpred pri materi: „Vidiš, ljuba mati! koliko dobroto mi skazuje Gospod Jezus; toraj le še dalje me podpirajte s svojo molitvijo v mojem boji.“ — Potlej reče sestrama: „In ve dve, preljubljeni sestrici, ne bojte se za Kristusa prestati tako slavno smert. Eno mater smo vse imele in smo skupaj rastle; zato naj bo tudi naša smert skupno in naš odločni sklep sestersko zedinjen.“ Jokaje poslušate sestrici te besede in z materjo vred se z ginjenim srcem poslovite in blagrujete srečno mučenko.

Potlej pride na versto Elpija. Sodnik meni, da jo je sesterno terpljenje preplašilo in omečilo, zato jo z lepo besedo povabi, naj malikom daruje. Ona pa mu odgovori: „Veš, da je moja sestra ta, ki je ravnokar umerla. Tedaj vedi, da ji hočem biti sestra tudi po stanovitnosti.“

Tudi njo najpred neusmiljeno pretepejo, potlej pa v razbeljeno peč veržejo. Ali ogenj ji ne škoduje. Še s hušjim jo strašijo, ona pa na tihem moli za stanovitnost. Velik kotel napolnijo s smolo in žveplom in velikansk ogenj zanetijo pod njim. S tem hoče tudi najmlajšo sestro strašiti in mater. Pa preden veržejo mučenico v razbeljeno pekočino, se na božje povelje kotel razpoči kakor steklo; vse se razlije in še konča več rabeljnov. Ker je ne more drugače, jo umori tudi z mečem.

Zdaj ostane le še devetletna Agapeja. Veselo preterpi enake bolečine, kakor njeni sestri. Tudi njo Bog čudovito varuje in ohrani; tudi ona je slednjič obsojena, da se ji glava odseka.

Veselo jo spremlja mati na morišče ter glasno kliče: „O jaz presrečna mati! S koliko milostjo si me o Bog počastil, da si moje prelube otroke z mučeniško krono ovenčane sprejel v svoje kraljestvo! Tukaj vidim angelje, ki čakajo še na te moje dete! Pojdi tedaj, hiti k ženitnini, ki jo že obhajate tvoji sestri.“

Agapeja še zapoje slavo Kristusu in — meč ji preseka vrat.

Mati pobožno pokoplje vse tri hčerke. — Tretji dan pride na grob svojih otrok molit. Med molitvijo tudi ona mirno in sladko v Gospodu zaspi. Truplo svete matere položijo poleg svetih hčerk, da bi vse šteri skupaj čakale veličastnega vstajenja.

Šola in prostožidarstvo.

Ko smo tako težnje (naméne) prostožidarjev gledé šolstva v glavnih potezah označili, pogledjmo sedaj, kakov

je glavni načert in značaj vsega prostožidarskega šolstva in odgoje.

Šolstvo in odgoja v prostožidarskem smislu je prvič brezversko, drugič naturalistično in racionalistično.

Če se sliši tu izraz brezverstvo, ni treba tega tako razumevati, da bi se v ljudski šoli učilo popolno brezboštvo (atheizem.) O, nikakor ne! Da bi loža tako ravnala, to je proti njeni praksi (djanju) in pravilom; loža se zadovolji v početku s tem, da zahteva šole brez veroizpovedanja (confessionslos). Najpreje seveda z ozirom na toleranco. Kajti prigodilo bi se lahko, da tudi kak judovski otrok isto šolo obiskuje, kakor več kerščanskih otrók; potem pa tudi z ozirom na to, da bi se v drugih predmetih več in natančneje podučevalo, ker v taciš šolah verski uk izostaja. Da bi se pa spet ne reklo, da so te šole brezvérske, se nastavi zato učitelj liberallec, ki razlaga otrokom o nekakovi nrvnosti (čednosti) po nekem „katekizmu“, v katerem so na vladino povelje spisani oni splošni temeljni stavki, v katerih se vsi ljudje strinjajo. Ti občni pojmi so po njihovem terdilu prava nabožnost, prava vera; vse drugo so jim „pedsodki.“ Tako se radikalno (v korenini) zatira v otroku ves nadnaravni (čeznatorni) čut, tako mladega človeka oropajo vse pozitivne (razodete) vere. Da se pa slednja pri kakih skrivnih vratih ne vmuzne v otroško serce, prepové se duhovniku nauk v šoli, zunaj šole se pa oteži; o tem pozneje. Če pridejo po tem take mlade rastline na gimnazijo in na vseučilišče, skerbe že vzbujene strasti in vse učeno in neučeno ozračje za to, da se v belcebulu pričeto delo dokonča, in da mladi mož postane vsaj po mišljeuji skozi in skozi prostožidarsk, če tudi ne nosi modro ali rudeče obrobljenega predpasnika. Tako pa postane svetovna cerkev prostožidarka ne le mogoča, temveč tudi dejanstvena.

Pomenljive so besede, ktere je govoril 26. aprila l. 1844 grof Montalembert v francoski zbornici z ozirom na táko moderno šolstvo: „Mej sadovi vseučiliške odgoje je tudi to dejanstvo, ktero vse druge nadkriljuje in je jasno, kakor solnce: mladeniči, ki s kalom vere svojo družino zapusté, da grejo na vseučilišče, vernejo se kot nejeverniki.“ —

In kako se dela, da bi se mlademu zarodu vse nadčutno in nadnaravno zatemnilo? To je obče znano. Gledati hočejo, da se vzgoja mladino le za ta svét, preslavljati hočejo le bolj za ta svet koristne znanosti, naravoslovje učiti bolj kot sveti verski nauk v nasprotji z razodenjem božjim; zraven tega pa več ali manj prezirati učenike, ki jim tako že vse preveč spoštljivo in častitljivo pišejo o Bogu, o nrvnosti in nadzemeljskim življenjem. Pri tem povdarjajo prostožidarji, da le prostožidarji, da le prosta samoodločljivost, na ktero nič vnanjega ne vpliva, daje upanje v plodonosno sodelovanje pri zidanji tempeljna za prostožidarske namére. To — nataralizovanje (zgoli obračanje na posvetnost) je posebni (cilj) vzor znanostne lože in je postalo duša vseučiliških študij v sedanjem času. Prostožidar J. G. Fichte, čegar modroslovje ima posebno na višje vzganje veliko vpliva, pravi, da je nrvnostna sverha vsacega razumnega bitja, samostojnost razuma sploh.

Iz tega se kratko razvidi, da prostožidarstvo povdarja pri šolstvu in vzgoji prostost, samoodločljivost razuma, ne gledé na višji namene, vse le iz človeka, po človeku in za človeka, a vse le brez Boga in proti Bogu. Iz tega je prav očitna brezbožnost tega početja.

Da bi si pa ta skrivna zveza šolo in mladino za-se pridobila in s tem svojo prihodnost zavarovala, zato ste ji odperti dve poti.

Prostožidarji skušajo namreč tu pa napraviti svoje lastne šole in vzgojilnice, v nje pa tako učiteljsko osobje

viniti, ki je brezversko in pripravljeno delovati v prospéh zidarstva. Šole zidati, to je težavna reč, ki stane denarja, mnogo denarja. Za take reči, namreč za obilno plačevanje pa loža ni posebno navdušena — denn beim Zahlen hört die Gemüthlichkeit auf. Pač se baha loža s svojim človekoljubjem in dobrotljivostjo; toda že pred sto leti je „klasik“ brat Lessing rekel, da je dobrotljivost le izkaznica (Legitimationspass) prostozidarjev med zlobnim svetom. O priliki zidanja „ženske vzgojilnice“ v Belgiji pa je pisal prostomišljak prof. Laurent v Journal de Grand: „Vi veste bolje kot jaz, da liberalci (prostozidarji) niso posebno liberalni s svojim denarjem. Katoličan dobi ložje 100.000 frc., kot liberalci 100. To je sramota, a tako je.“ Sicer se večkrat čita o milijonih, kateri se izdajo v podporo revnim prostozidarjem itd.; a to je le navidezna reč. Kajti znano je, da prostozidarji dajejo velikanske svote za pojedine in nočne veselice, ker so zelo ješči, a sprejema in izdaja se denar le večinoma pod naslovom: za dobrodelnostne namene, da se tajnost ohrani. Tako je tudi menj verjetno, da bi veliko šol v novo sami postavili, ker bi bila to prav za prav podpora dotične občine. Bolj splošno je in z manjšimi stroški zvezano, če se učitelji, kolikor mogoče, za ložo pridobe (to je, zapeljejo in za vero ogoljufajo.) Kajti pri razlaganji starih in novih klasikov, pri tolmačenji modroslovske propedeutike, povestnice, in čisto brez ovir pri akademskih poukih, kjer gospoduje hvalisana „učna prostost“, zamorejo zidarske misli brez učenceve vednosti v njegovo serce cepiti.

Križ.

(Zgodovinska čerta; njegov lep pomen v kat. življenji.)

(Dalje.)

Povedali smo že, da je bil križ judom in poganom sramota, znamenje prekletstva; aposteljni pa so na sramotnem lesu križanega oznanjevali ter vneli ljubezen in spoštovanje do križa. Za nespametne so toraj imeli pogani aposteljne. Od začetka so „čestilce križa“ le sramotili, ter jih imenovali kar naravnost zmešane, neumne (kakor zdaj novi pogani); mislili so si, da so kristjani le ločinka judov ter da mora tako kmalo sama zginiti; zato so jih tudi prezirali. Ko so pa pogani videli, da šteje kerščanstvo vedno več priveržencev, so sprevidele s časom, da je kerščanska vera nevarna poganstvu. Začel se je tedaj tudi terd boj med poganstvom in kerščanstvom, ki je terpel do 300 let. Ljudstvo neverško je čertilo častivce križa, ker je mislilo, da so kristjani vzrok mnogih nesreč. Cesarji so preganjali z vsemi svojimi silami kristjane, ki so jih imeli za terdovratne in deržavi nevarne ljudi. Tristo lét je zahteval križ od svojih spoznovavcev prostost, premoženje, življenje; mnogo tisoč jih je prelilo kri za križanega Jezusa. Cesar Dioklecijan je mislil, da je že spravil kerščanstvo raz zemskih tal, vse peklenske moči so se zavezale proti križu, pa križ je slavno zmagal, njegov blišč je zasijal ter prederl gostoto poganstva!

Večna previdnost je izbrala rimskega cesarja Konstantina Velikega, da je pripomogel križu do popolne zmage nad prej vsemogočnim poganstvom.

Konstantin, hoteč premagati svojega nasprotnika Maksencija, je hitel z armado čez Alpe v Italijo. Zmagovito je prederl do mogočnih zidov večnega mesta. Tu se je morala osoda sveta odločiti: ali naj vlada kruti samosilnik Maksencij, ali pa blagi Konstantin. V tem osodovitem času se je spomnil Boga, ki je tolikra pomagal njegovemu, kerščanstvu prijaznemu očetu,

spomnil se je pa tudi nesrečne smerti cesarjev, ki so zatirali kerščanstvo. Oberrnil se je s prošnjo k edinemu, pravemu, vsemogočnemu Bogu. In njegova prošnja je bila uslišana. Neko popoldne, ko je bil Konstantin z oddelkom vojske na poti, se je prikazal na nebu bliščeč križ z napisom: S tem bodeš zmagal. Stermel je on in njegova vojska. Vendar pomena ni razumel. Prilodnjo noč se mu je prikazal Kristus z znamenjem križa ter mu ukazal, naj zapové temu znamenju podobno znamenje narediti ter nositi ga pred vojsko. Poklical je Konstantin koj drugi dan zlatarje in umetnike, popisal jim prikazen ter zahteval, naj mu naredé podobno križu enako, kakoršno je videl v prikazni. Ti so vzeli dolgo sulico, jo prevlekli z zlatom ter priterdili nanjo poprečni drog, raz kterega je viselo krasno pretkano sukno; na koncu sulice so napravili venec z zlatom in dragimi kameni obsejan, v venec pa napis (monogram) z dvema čerkama, ki ste pomenili ime Kristusovo. Zaupajoč na nov prapor (zastavo) in na pomoč Najvišjega je pričakoval sovražnega napada, pri Milviškem mostu ob reki Tiberi se je vnel serdit boj; kmalo pa se je zagnala armada samosilnikova v divji beg, Maksencij sam v polni opravi padel v Tiberu in utonil.

Konstantin pa tudi v sreči ni pozabil Boga rešitelja; ko mu je starašinstvo (senat) postavilo kip na „forum“ (tergu), je ukazal, da naj mu dajo namesto žezla v roko bandero s križem in napisom: „S tem bláženim znamenjem, znamenjem prave moči sem rešil mesto iz oblasti samosilnikove.“ Od tega časa je bilo v navadi bandero s Kristusovim monogramom; imenovali so ga Rimci „labarum.“ Da je Konstantin imel prikazen, pripovedoval je sam zgodopiscu Evsebiju ter poterdil to s prisego. Naj važnejše za nas je pa to, da je prišel križ na častno mesto, na bandero, ter se vse čase skazuje kakor slavno znamenje zmage.

Kmalo potem se je vnela vojska med Konstantinom in Licinijem, cesarjem vzhodnega rimskega cesarstva. Konstantin je zaupal v zmagovito bandero križa ter je imel veliko število škofov krog sebe; Licinij se je posemehalo tem „pobožnim bojnim napravam.“ Obdan od poganskih maliških služabnikov in vedeževalcev je zaklical darujoč malikom: „Današnji dan bode odločil, smo li mi, ali so kristjani v zmoti; odločil bode med našimi bogovi in križanim Bogom.“ In odločil je; zmagal je križani Bog! Odločivni se je l. 323 vnel boj; Licinij je bil tepen, kmalo pozneje je zgubil deržavo in življenje. Zmagal je križ!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Cesar v Ljubljani. Med živijo in slavo-klici in silnim veseljem cele Ljubljane, kakor smo že unkrat omenili, je bil presvitli vladar Franc Jožef 11. t. m. popoldne prišel v Ljubljano. Obširno so časniki popisovali velikanske slovesnosti in djanja o pričujočnosti Njehovega Veličanstva. Cesar so vsak dan od zgodnjega jutra do 6 zvečer obiskovali razne naprave, vojaštvo, dajali zaslišanja, in ob 6 še le je bilo kosilo. Precej prvi dan so bili med drugimi vis. gg. kakor zastopniki duhovstva k cesarski mizi povabljeni p. n. gg.: knez in škof dr. Jan. Krizostom, gosp. stolni prošt Jožef Zupan in kan. Henr. pl. Pauker.

Naslednji dan, 12. t. m., so bili presvitli cesar z vojaškimi in civilnimi dostojanstvi pri veliki sv. maši ob osmih. Cerkev je bila okinčana naj lepše, kar se dá; že več tednov poprej so se delale priprave; več dražih reči se je na novo napravilo, še več obnovilo ter znašajo stroški kacih 1500 glid.

Pred sv. mašo so škof v ornatu z vso azistenco pričakali cesarja pri velikih vratih in so presvitlemu vladarju podali aspergil. Cerkev je bila polna, dasiravno so smeli v cerkev le taki, ki so imeli dopustne listnice.

Pri véliki maši so imeli presvitli cesar sedež na evangeljski strani, kjer so sicer škof; premilgsp. škof z azistenco so bili na epistelski strani. Blizo Njih Veličanstva, tudi v svetišu, sta bila ministra Taaffe in Falkenhayn, general-adjutant Mondel in par družih dostojanstev. Od sanktusa do povzivanja so cesar vedno klečali, sicer le stali. Sv. maša je terpela nekaj minut čez eno uro. Po zahvalni pesmi so premilgsp. škof z vso azistenco spremili cesarja do velikih vrat, kjer so bili pričakali Njih Veličanstvo pred sv. mašo.

Omeniti moramo tukaj, da lepo, postavno in pobožno obnašanje cesarjevo pri sv. maši je občinstvo močno ginilo in dosti lepega se govori vsled tega zdaj po mestu.

Ob 10 so se pričele zaslisanja raznih stanov, in bila je kmalo na versti duhovšina s premilgsp. knezom škofom na čelu.

Premilostni gospod knez in škof so v nekoliko obširnišem govoru razodevali naslednje občutke: Zastop duhovstva ljubljanske škofije ima danes visoko čast, da tukaj pred prevzvišenim obličjem Vašega Veličanstva o 600letnem spominskem dnevu, odkar je naša dežela zedinjena z Vašo preslavno dinastijo, v lastnem in v imenu izročeni vernikov ponavlja občutke svoje naj globokejši pokoršine, vdanosti in zvestobe. V naj priserčniši hvaležnosti do Boga se spominjamo danes preobilnih blagrov, ki jih je v šest stoletjih dosegala naša dežela pod milosérno vladno habsburške hiše. Kdo je zmožen vse naštet? Iz serca udanemu duhovstvu se posebno spodobi v tem slovesnem trenutku misliti na preslavno vstanovo Ljubljanske škofije in stolnega kapitela po Habsburgovcih, vsled česar imamo srečo v prededih vzvišene habsburške rodovine in sedaj v preslavni osebi Vašega Veličanstva ljubiti in spoštovati patrona naše škofije v tesnejšem pomenu. Vernim Habsburžanom se je tudi zahvaliti, da je naši deželi ohranjena edinost sv. vere in zveza s središtem sv. Cerkve (z Rimom). V oziru na tolike dobrote naša hvaležnost nikoli ne bo ugasnila. Kakor skalovite gore naše domovine, tako nepretresljiva bo toraj tudi naša udanost in zvestoba do prevzvišene cesarske hiše. Z vsih prižnic bodo donele enake opominovanja v serca vernikov, z vsih oltarjev pa se dvigale molitve k nebesom za naj obilniši blagoslov Vašemu Veličanstvu, presvitlemu dednemu princu, in vsi cesarski hiši.

Jedro cesarjevega odgovora je to-le:

Napolnuje Me vesela zadovoljnost, da o jubilejni slovesnosti Kranjske dežele z avstrijskimi deželami zastopnike duhovstva ljubljanske škofije vidim tukaj zbrane. Dobro mi je znano, da kranjska duhovščina pri oznanovanji nauka zveličanja svoj imenitni poklic spolnovaje si neprenehoma prizadeva svoje vernike z domoljubno gorečnostjo učiti tudi zvestobo do starodavne cesarske hiše in njih serca tudi k gorki ljubezni do domovine v nemati. Upam, da z Božjo pomočjo bojo tudi v prihodnje svojo duhovsko službo v enakem duhu opravljali, in za poklon udanosti, ki ste ga Meni izrekli, Vam naznanjam Svojo odkritosérno zahvalo ter Vas Svoje neprejenljive blagovoljnosti zagotavljam.

Ljubljanski župan je cesarja nagovoril v obeh jezikih. V slovenskem je omenil, da naše mesto se „bela Ljubljana“ imenuje, in da res je bela in neomadežana njena zvestoba in vdanost do cesarske dinastije in da taka, kakor je bila skoz 600 let, bode tudi ostala.

Presvitli cesar so odgovorili, da zvestoba in vdanost kranjskega glavnega mesta v veselih in žalostnih časih jim je dobro znana, in v teh slavnostnih dnevih se v novo kaže. Ljubljana je bila vselej pravo avstrijsko mesto, in svesti so si, da táko tudi ostane. „Zagotovite meščane Mojega glavnega deželnega mesta Moje cesarske blagovoljnosti in skerbljivosti.“

V dokaz, kako natanko Njih Veličanstvo cesar Francišč Jožef svoje dolžnosti kot katoličan spolnujejo, naj povémo dogodek, ki je vresnici silno podučljiv in ginljiv za vsacega katoličana.

V večer pred petkom je cesarski nadkuhar grof Kinsky prišel k premilostnemu gospodu knezu škofu dr. J. Krizostomu in je prosil privoljenja za presvitlega cesarja, da bi smeli naslednji dan, kot v petek, mesene jedi uživati, ko so na popotvanji. (Ni namreč vedil, da so milgsp. škof to že privolili tudi za Ljubljano in okolico za ta dan.)

Obiskali so cesar v petek zraven družih naprav novo cerkev presvetega Jezusovega Serca, ki je bila ravno undan posvečena. Pričakali so jih pri velikih vratih preč. g. knez škof, predsednik odbora za zidavo te cerkve, t. j. vladni svétnik Rudolf gr. Chorinsky, in drugi visoki gospodje, duhovski in deželski. Po kratki molitvi so cesar ogledali novo cerkev, ki je slavna tudi iz tega ozira, ker se je začetek zidanja pričel o poroki dednega cesaroviča Rudolfa. —

Drugi spominek v dotiki s cesarovičem Rudolfom bode novi muzej (braz za starinarstva), ki se bo imenoval Rudolfskišče, k čemur so preteklo soboto ob 10 premilgsp. knez in škof vkladni kamen slovesno blagoslovili. Ko je bila debela pušica z dokumenti v obširno izdolbljivo spušena in s pokrovom zakrita, so najprej cesar trikrat na kamen udarili s srebernim kladvom, potem ravno tako škof in dalje še nekateri drugi gospodje. Pevci so med tem peli himno „Oče naš.“ Govore sta o tej priliki imela še pred opravilom dež. glavar gr. Thurn in hranilnični predsednik Aleks. Dreo; cesar so na oba nagovora prav krepko in primérno odgovorili. —

13. julija ob eni popoldne prišli so presvitli cesar obiskat tudi deško sirotišnico. Čakali so že v veži nekateri udje družbe sv. Vincencija, med temi prošt dr. Jarc, Karol Polak in drugi, da sprejmejo Nj. Veličanstvo. Pri vstopu v vežo se je g. kanonik dr. Gogala v kratkem ogovoru zahvalil v imenu družbe sv. Vincencija, gospej zavetnic in ubogih sirot za preveliko milost cesarjevega obiskanja. Presvitli cesar so odgovorili, da jim je posebno veselje dobrodelne zavode obiskovati, v katerih se odgojujejo ubogi zapušeni otročiči. Pri vstopu v primerno okinčano sobano zadoní cesarjeva pesem iz ust 57 dečkov v slovenskem jeziku. Po dokončanem prvem oddelku pristopi odgojenec Fr. Suhadobnik in v nemškem jeziku lepo govori posebno za to slovesnost sostavljeno pesem. Rešil je deček svojo nalogo tako pogumno in ginljivo, da so ga presvitli cesar pohvalili in za nekatere okolišine njegovega življenja vprašati blagovolili. Zapeli so dečki pod vodstvom P. Angelika še dve slovenski pesmici, ki ste presvitlemu cesarju jako dopadli. Potem ko so presvitli cesar preprijazno ogovorili nekatere iz verste gospej in družbe sv. Vinc. in se vpisali v krasno spomenico; prehodili so vse sobe in občudovali lepe in primérne prostore; poslednjič so izrekli s toplo besedo svoje veselje in popolno zadovoljnost.

V nedeljo-jutro so se presvitli cesar podali za nekatere ure še na Notranjsko, poprej pa so spolnili svojo dolžnost kot katoličan in so bili v Šenklavžu pri sv. maši. O 1/26 so jih zopet pričakali premilgsp. knez

z 2 kanonikoma in nekaterimi gg. bogoslovci. Cerkev je bila polna ljudi, med katerimi so ljubljani vladar šli proti velikemu oltarju. Tukaj je vsakdanje ljudstvo imelo priliko viditi svojega cesarja, kako postavno in pobožno so se obnašali pri naj svetejši daritvi in v resnici so bili ljudje tako ginjeni, da marsikteri tudi manj cerkveni priznavajo, da od presvitlega cesarja se jim je učiti, kako se morajo v cerkvi obnašati.

Silno ginljivo je bilo, ko smo po sv. maši Njih Veličanstvo zopet spremili k velikim vratom. Premilostni gosp. škof Krizostom so cesarju vošili, „da naj jih ljubi angelj-varh spremlja na potu;“ cesar pa so se z vso priljudnostjo škofu zahvalili, „da so sami osebno prišli jim za to priliko maševat,“ in vidno razveseljeni so se vsedli v kočijo ter urno odhajali. Bili so v Njih spremstvu in pri sv. maši tudi drugi visoki dostojanstveniki, deželni predsednik baron Vinkler itd.

Poslovljenje.

Ako je bil prihod cesarjev silo ginljiv in prijazen, se mora reči, da je bilo poslovljenje v ponedeljek 16. t. m. še prav posebno priserčno in polno cesarske dobrotljivosti.

O poli sedmih zjutraj je bilo pred stanovanjem Njihovega Veličanstva polno naj višjih dostojnikov, civilnih in vojaških, zlasti tudi duhovskih s premilostnim knezom in škofom dr. Janezom Krizostomom na čelu. Veliko število prelepih kočij je čakalo za visoke gospode, da sprejmejo presvitlega cesarja in Njihove spremljavnice proti Kamniku, Kranju, Jezeru.

Ravno ob sedmih pridejo Njih Veličanstvo doli po stopnjicah deželne hiše. Po obeh stranéh v predvoru stali so naj višji dostojanstveniki in med njimi premilostni gospod knez in škof dr. Janez Krizostom; zunaj veže pa so čakale velike množice višjega duhovstva in svetnih častnikov, veljakov itd. Pridiši po stopnjicah so presvitli cesar par gospodov nekoliko nagovorili, dalje časa pa so se pomudili pri prem. gosp. knezu-škofu; presvitli cesar so ponavljaje škofu zaterjevali, rekoč: „Z vsim, kar sem vidil in slišal, sem popolnoma zadovoljen.“ Tudi vemo, da so proti drugi visoki osebi Njih Veličanstvo se izrazili, da so bili z duhovščino posebno zadovoljni. — Stopivši čez prag so se presvitli cesar zahvaljevaje poklonili proti duhovščini in na vse strani, proti vsim stanovom? Z obraza Jim je sijala in iz vsega obnašanja se kazala velika zadovoljnost. Po besedah: „Da se skoraj zopet vidimo“ — „Auf baldiges Wiedersehen,“ so sedli v kočijo in med živijo in slavo-klici so se odpeljali med dostojanstveniki in potem memo velike zbrane množice ljudstva. Spremljali so jih gromoviti slavoklici.

Tudi nadaljno popotvanje cesarjevo je bilo kakor nepretergano zmago slavje. Na Ježiči pri Ljubljani je bilo zbranega silo ljudstva, okinčanje prezalto. Pozdravili so Nj. Veličanstvo dekan za okolico pref. g. kan. Ant. Urbas v prav čverstem ogovoru, župan in deklica, ki je cesarju izročila venec v tem ko so pevci peli cesarsko himno. V Mengšu so cesar po svojem adjutantju podarili 30 gld. nekemu bivšemu vojaku, kteremu ste bili na vojski obe roki odbiti. Okinčanje je bilo prekrasno. V Kamniku je bilo sosebnostno in častitljivo, tako dalje ob potu, v Kranju itd.; ljudstva je bilo povsod nezmérne trume in germeči živio-klici so se razlegali. Pozdravljali so cesarja povsod duhovni in župani.

Na tej poti pa se je bilo tudi že vreme preverglo in privihral je velik naliv (ki pa k sreči ni dolgo terpel) in vsi snežniki globoko proti znožju so se s snegom pobelili, ter bodo cesar smeli reči, da na Kranjskem so v malo urah imeli naj hujši vročino in pa zimo s snegom skoro ob enem. V Kranji jih je pričakala deka-

nijaka duhovšina pri cerkvi in bili so pri blagoslovu s presv. R. Telesom. — V Lesce so dospeli malo po dveh v velikem dežji. Pričakala je ondi dekanijska duhovšina. Potem ko so se v nalivu odpeljali v Beguje ogledat kaznilnico, so se podali nazaj skoz Lesce v Bled. Povsod je bilo zbranega silo ljudstva, če tudi je vedno deževalo. Naj hujše je deževalo in po gorah snežilo okolo poldne. Viharni dež je polomil mnogo kinča in napravil veliko škodo. Po prihodu cesarjevem v Bled, okoli 5 popoldne, je nehalo deževati; vendar se valed vremena slovesnost ni mogla tako razviti, kakor je bilo nastavljeno. Po dvornem obedu ob 6 so se jeli hribi na okrog razsvitljevati, kar je bilo nezmérno opanljivo viditi. Nekdo pričujočih je naštel 45 kresov, moralo pa jih je utegniti biti veliko več. Prelepo ste se z daljnih gorá vidile čerki cesarski cesarjevega imena „F. J.“ Ob jezeru in po vasi se je pričela razsvitljava, cesar s spremstvom pa stopijo v čoln, se prepeljejo v otočič in obišejo prelepo okinčano romarsko cerkev, potem se še peljejo podolgoma ob bregovih med godbo, šviganjem umetnega ognja in silnimi slavo-klici ob bregovih. Tudi jezerska cerkev je bila bingalično razsvitljena. Ob 9 so se cesar podali k počitku, zjutraj ob 6 so se podali na pot proti Dunaju skoz Koroško.

Predno so cesar našo zemljo zapustili, so z Bleda predsedniku baronu Vinklerju pisali prav prijazno pismo, v katerem naznanjajo svojo veliko zadovoljnost zaradi tolikega navdušenja pri obhajnji 600letnice, pa tudi zaradi važnih napredkov v naši deželi, o kterih so se te dni prepričali, in vsim prebivalcem sporočajo naj toplejši zahvalo za priserčno sprejemanje, ki so ga Jim bili povsod pripravili. —

Prav lepe besede so govorili cesar tudi županu Grasselli-u na njegovo zahvalo, ter rekli, kako so se prepričali, da ljublj. mesto navdaja pravi rodoljubni avstrijski duh, da so pripravljene pospeševati mestno blagostanje. Dnevi, ki so jih tukaj preživeli, jim bodo ostali v prav prijetnem spominu in prav zelo jih bode veselilo mesto zopet obiskati. Županu so naznanili prav prijazno priznanje za mestno vodstvo in zagotovili so ga svoje popolne zadovoljnosti. — Enako priserčno zahvalo so izrekli deželnemu glavarju gr. Thurnu v Lescah. — Predsednik bar. Vinkler je spremil presvitlega cesarja do Jesenic.

K sklepu bodi še rečeno, kako prijeten vtis so zapustili presvitli cesar v vsih sercih. Slišali smo že iz marsikterih ust: „oh kako je dolg-čas, ko ni več cesarja tukaj!“ Več prav prijetnih reči pripovedujejo o Njihovem Veličanstvu, n. pr.: Prišli so eno jutro ob štirih v „Zvezdo“ (sprehajališče precej zraven deželne hiše), in ko so vidili, da ljudje z dežele ondi po klopéh in travi spijo, so enega vprašali: „Kaj si tu prišel?“ — Odgovor: „Cesarja gledat.“ Na to cesar: „Si ga pa vidil?“ Odgovor: „Vidil, vidil.“ — Ali ne navdaja marsikoga opravičena misel, da bo Bog dal cesarju Frančišku Jožefu za prestano terpljenje in za Njihovo blago serce še prav slavnih dni doživeti? In k temu pripomoči zvesti Kranjci ne bojo zadnji. Bog daj!

Iz Bohinjske Bistrice, 11. julija. (*Poterdilo in zahvala; prošnja.*) Prejel sem od marca t. l. in naprej za tukajšnje cerkev po „Danici“ nabranih 114 gld., ter se za te, kakor tudi za poznejši še naznanjenih 40 gld.*) in od mil. gospoda stolnega prošta 100 gld., zadevnim preblagim darovalcem kar naj toplejše zahvalim in z resničnim vošilom, naj predobrotljivi Bog vsem tisučerno povračuje.

*) Teh 40 gld., ki so v „Dan.“ 15. jun., je bilo meni izročenih 7. jun. in so že med unimi 114 gld. všteti, ki sem jih čest. g. župniku izročil 12. rožn. Vr.

Zarad zdaj pričetega pozidovanja deloma razrušene cerkve naše je zdaj tudi vradno vse dognano in prav po predlogu cerkvenega predstojništva poterjeno, da le popolno prostovoljno kakor popred brez najmanjši sile za farmane naj se to delo pod tehničnim vodstvom dobro znanega g. Fr. Faleschini-a izverši.

Nesreča je bila tako nenavadno velika, da je fari po večletnem trudu namesti nove cerkve le veliko razvalino pokazala; meni pa po nenavadnih družih težavah na zadnje morebiti tudi še kaki osamljen kot odkaže; — in gledé na tako nenavadno nemilo zgodo, po kateri naj bi se vsaj fari, ki je hvalevredno toliko že darovala, zdaj kolikor moč prizanašalo. Preljubi rojaci, prijatli, duhovni in neduhovni! Zdaj o priliki, ko se Vam za darove iz Vaših dobrotnih rok tako obilo že prejete preserčno zahvaljujem, naj bo opravičeno pristaviti tudi nar ponižniši prošnjo še za kaki daljni milodarni ozir v polajšanje naše nesreče, za kar naprej nar večji hvaležnost zagotavljam.

V Boh. Bistrici, 11. jul. 1883. J. Mesar,
župnik.

Vevnica.

Piše Svetilko. (Dalje.)

1. Pleve.

Sedaj pa prosim malo poterpljenja. Zdi se mi, da sem se malo zagledal in v svoji nepazljivosti segal z vevnico že v drugi kup, predno sem prevél pervega. Da se tedaj sporazumemo, naj ti povém, da sem hotel pokazati ne samo, kako so nekateri ljudje posebno sovražni duhovnikom v svojih sercih, ampak kako je vernik že po natori rad nezaupen in oster sodnik proti duhovniku, ako ravno je tak vernik sicer pošten in pameten človek. Mislim, da je tudi to prav dobro predariti, ako hočemo razumeti, kako da je človeško serce duhovniku nasproti. Ako se tako godí na zelenem drevesu, kaj pa še na suhem! ker sem že zašel na to pot, še nekaj besedi za spomin. Ako n. pr. slišiš kaj slabega o kakem duhovniku ali duhovskem stanu sploh, skoro bi smel staviti, da bodeš raji verjel, nego zavernil tako govorjenje. Vzrok sem že povedal. Toda prašaj samega sebe: Ali ni to velika krivica, katero delaš dotičnemu duhovniku in samemu sebi? Ali ni lahko zlagano, kar si slišal? Ali ni morebiti prvi opravljivec kake reči samo slabo razumel, n. pr. kako besedo slišal, reč dozdevno videl, napačno razlagal si: ti pa verjameš precej! Tvoje serce misli slabo, spoštovanje do duhovnov se ti zmanjša, njihove besede imajo manj veljave: ali ni to krivica do tebe samega? Zato pravim: nikar se ne daj preslepiti prehitro svojemu sercu, ki je nagnjeno k slabemu, ne verjemi slepo vsega, kar slišiš, ampak reci: Dosedaj nisem še imel vzroka misliti kaj slabega o tej stvari, torej tudi sedaj nečem, dokler ne bodem prisiljen.

Tako! Vevnica zna dajati tudi nauke, češ, da bo tudi kaj zerna in ne same pleve za Daničine shrambe. — Gledajmo še dalje človeška serca, kako rada bijejo zoper duhovski stan. O učenjaku si že lani toliko slišal, da je sedaj dovolj samo par besedi. Učenjak posvetnjak misli, da veliko vé, in da je vse to resnica; on pravi, da to, česar on ne spozná s svojo pametjo, to je prazno.*) Duhovnik pa pravi: Veliko resnic je, ki jih vemo samo po Božjem razodenji, teh ne moremo

razumeti, ampak moramo jih verovati. Lahko tedaj vidiš, da ta dva, posvetni neverni učenjak, in duhovnik, ne moreta biti prijatelja. Učenjak sovraži duhovnika, češ, da duhovnik zatira vednost in uči prazne stvari. — Mogočni državnik liberallec sovraži duhovnike, ker misli, da se ustavljajo in upirajo njegovi oblasti in moči. Se vé da, včasih je to res; še sv. Peter je rekel pred sodniki, da je treba Boga bolj poslušati, kakor ljudi, in ko bi prašali mogočnega Bismarka, ali je kedo, ki neče poslušati njegovih povelj, rekel bi: samo papež.*) — Tudi denarski mogočnejši nimajo prijaznega serca do duhovstva — govorim o večini, ne o posameznih — zakaj, vsakdo vé, kupčevalci — bi rekel jaz — ne hodijo radi k spovedi, tudi vojaki ne; sicer pa še v cerkev hoditi, že to je mnogim preveč. Kerčmarji — no to je že stara reč, da sta si gospod župnik in kerčmar zraven cerkve zmerom nasprotna, posebno, kader se gledate odperta vrata cerkvena in kerčmarjeva. Znano je tudi, da premetavajo najbolj po kerčmah duhovske izmišljene, ali če tudi kterikrat resnične napake. Včasih pač menijo taki obiralci, da imajo pravico, meneč: volenti non fit injuria, ker pobirajo dlako. Sapienti sat. — Ostali bi nam tedaj roko-delci, kmetje in posli, ki so naj bolji prijatelji duhovnikom, a tudi ne vselej. Sploh pa vendar ti naj bolj spoznavajo, da ima duhovnik zanje serce in zato mu večidel tudi enako vračajo.

„Ubogim se oznanuje evangelij.“ Nazadnje pa še nekaj! „Nazadnje“ pa zato, ker ne morem reči, je li res, ali ne, kar se govori: namreč, da tudi ženske s svojo zgovernostjo večkrat rade počasté duhovski stan? Vzrokov za to imajo neki veliko. Vendar naj same poprašajo svojo vest. Skušeni možje pravijo samo to: Da se je na to stran neznano lahko zameriti, in da je hudo zameriti se, zato bi se tudi jaz rad ne zameril.

Naj bode dovolj toliko o virih, iz katerih prihajajo slabe misli, slabo govorjenje in pisanje o duhovskem stanu. Vem še veliko drugih, pa kedaj bi prišel do konca, ko bi hotel stakniti vsako luknjico! Nekaj drugega raje sedaj razjasnim in razložim, kar je bolj imenitno: Kake nasledke ima slabo govorjenje in pisanje o duhovskem stanu, kaj stori, kaj napravi, — posebno kaj je že storilo in dela dan današnji, v sedanjosti?

Razgled po svetu.

Na Francoskem je veliko gibanje in žalost, ker je grof Henrik Chambord v Frohsdorfu pri Dunaju nevarno zbolel. Henrik Chambord je namreč poslednji mlajši postavine burbonske kraljeve hiše. Ako le-ta umerje, je konec naj starši rodovinske linije. Po Henrikovi smerti francoski legitimisti (poganjavci za kraljevo stranko) priznavajo kraljevo pravico grofu Pariškemu. Kako so Francozi vneti za kralja in ne za kako trinško republiko, je očitno od tod, ker vse cerkve, v kterih se mašuje za bolnega Henrika, so bile napolnovane s pobožnimi molivci.

V Egiptu kolera vedno še hudo razsaja in razširja se z boleznijo vred tudi strah. Že pred več dnevi se je štelo za kolero umerlih čez tisuč ljudi.

O hudih urah v prvih dnevih tega mesca se sliši zlasti iz Pruskega; po več krajih so od toče razdjani poljski sadeži; in precejšno število ljudi in poljščine je pobila strela in toča.

*) Nobeno terjanje ni bolj brezglavno kakor to, ker naj večji učenjak ne more povedati, kako da naj manjši bilka zraste, ne da bi jo sam stvaril. Vr.

*) Pred malo leti morda si je to domišljeval; zdaj ima priliko že viditi skoz druge očjale; tudi na Nemškem ima mož dosti upornikov. Vr.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Bolnik serčno priporočen za zdravje in za dušne potrebe. — Dva prijatelja za srečno doveršenje svojega lepega namena — Mati prav goreče priporoča sina dijaka, da bi izvolil stan po volji Božji, v katerem bi se zveličal.

Zahvale:

Bila sem v dušnih in telesnih stiskah, ne vedoča, kam se obrniti. Po opravljeni devetdnevni v čast sv. Jožefu mi je bilo zdatno pomagano. Vest mi je vedno očitala, da na čast sv. Jožefu naj uslišanje očitno naznamim; pa nisem tega storila. In bolezen se je povernila, še večja kakor poprej. Priporočila sem se sv. Antonu Padov. in N. lj. G. presv. Serca. In zdaj sem tako zdrava, da še svoje življenje ne tako, in tudi v drugem oziru sem dobroto prejela. Toraj zdaj serčno kličem: hvaljen bodi Bog v svojih svetnikih! Hvala sv. Jožefu, varhu presv. Jezusovega Serca; hvala sv. Antonu Padov.; posebno čast in hvala Naši materi, prečisti Devici, premogočni naši pomočnici!

Koledar za prihodnji teden:

23. mal. serp. S. Apolinar. — 24. S. Kristina. — 25. S. Jakob ap. 26. S. Ana. 27. S. Pantaleon. — 28. S. Nazarij. — 29. Enajsta ned. po Bink. S. Marta.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Častne meščane je ljubljanski mestni zbor imenoval gg.: ministerskega predsednika Taafe-ja, gr. Kar. Hohenwartha, in dež. predsednika bar. A. Winklerja. Slava!

Preblagim dobrotnikom dijaške kuhinje „financminister“ veselo sporoča, da šolarji in dijaki blage naše naprave so z malim izločkom dobro in prav dobro opravili. Vsak pa vé, da o pričujočnosti ministrov v našem mestu tudi „financminister“ ni imel časa za bolj natančno poročilo, kar pa gotovo pride pozneje.

Skoro vsi mladenči prosijo pomoči še za prihodnje: ali bo to mogoče, bode zastavljeno na to, kakošna letina bode zdaj o počitnicah za „kuhinjo;“ ako se bo namlatilo kaj dosti rumenega in belega zerna, ali tudi le papirnate veljave, se bode tudi v študentovski kuhinji kaj varilo in kuhalo za vredne slovenske fante, in ki umevajo, kaj je tista čednost, ki se ji pravi „hvaležnost.“

Častni spominik Rudolfu I Habsburškemu in njegovi preslavni Avstrijski hiši, kakor je v današnjem listu, je sam zložil in presvitlemu cesarju Frančišku Jožefu poklonil bivši vojak Štefan Benedičič. On je samouk, zato naj se slavospév, iz kterega veje naj lepši duh, ne deva na preveč ojestro šolsko pilo, sej gotovo je, da premnogi, ki so študirali osem šol, in morebiti še kako „enajsto“ zraven, bi kaj tacega ne spravili na dan, če jim tudi ljubljanski grad obljudiš.

„Slovenec“ ko dnevnik se verlo dobro, res čversto obnaša; moramo priznati, da je prišlo novo, mlado življenje vanj, in da je naše pričakovanje presešel. Bog daj srečo in čezdalje več čitateljev!

Prav serčna zahvala: Preblagorodnemu g. Guthmansthalu Benv., ki je o pričujočnosti presvitlega cesarja 14. in 15. t. m. tudi šolarje in študente dijaške kuhinje blagodušno pogostoval! — Posebna zahvala častnemu predstojništvu in vsemu osebstvu ljudske kuhinje za ves blagi trud, ki so ga imeli z našimi mladenči v šolskem letu.

Naj gorkejši zahvala in „Božje povračilo“ pa še posebno vsem mnogim dobrotnikom dijaške kuhinje po vsi škofiji in pa nekaj tudi še zunaj deželnih mej!

Vrednik „Zg. Dan.“

Petindvajsetletnico svojega mašništva bodo 1858 posvečeni gospodje letos 31. julija obhajali v Šentvidu nad Ljubljano. So pa sledeči čast. in preč. gospodje součenci iz omenjenega leta: Jožef Buh, misijonar; Franc Gorišek, župnik na Kresnicah; Luka Hiti, penzionirani kurat; Martin Indof, župnik v Šmihelju pri Žuženberku; Tomaž Kajdiž, župnik v Vodica; Anton Kerčon, župnik v Vavtovasi (posv. 1857); Mih. Kotnik, administ. v Kokri; P. Juri Novak, zdaj sekularizirani duhoven pri sv. Hemi blizo Karlovca, posv. 1857; Miroslav pl. Premerstein, kan. v Ljubljani; Eman vel Rehn, zdaj P. Telesfor (posv. 1859); Lovro Rozman, ekspozit v Žabnici; Janez Teran, župnik v Ljubnem; Andrej Volc, župnik v Šentvidu nad Ljubljano (posv. 1857). Janez Žan, duhoven v pokoji; Janez Šimuc, vikar v Velikih Žabljah (nadškofije Goriške.) Umerli so sledeči gg.: Janez Projič, Anton Rozman, Janez Zagoda in Henrik Zagorjan.

Nemškemu gradu so cesar podarili 6700 gld. za siromake in dobrotnim napravam in pomilostili mnoge jetnike.

V prid slovenščine. Minister Pražak je državnim pravdnikom na Slovenskem ukazal, naj se precej učijo slovenščine, da bodo popolno zmožni narodovega jezika ter zamogli z njim obravnavati.

Čast. g. Janko Radočaj (ml.), župnik v Restovu (Komanju) je umerl 27. rožnika. To naznanjamo, ker je še precej sošolcev in prijateljev ranjc. Janko-ta živih na Kranjskem, da naj bi se ga spominjali. R. I. P.

G. Matija Gerber, bukar, naznanja, da je svojo knjigovoznico in prodajalnico papirja, pisavnega orodja, prodajo knjig itd. prepustil svojemu sinu Jos. Gerberju. Zahvaljuje se za skazovano zaupanje in prosi, naj se taisto ohrani tudi njegovemu sinu.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. župnik Fr. Dolinar 2 gld. — Neimenovana dobrotnica 1 gld.

Za sv. Očeta: Zlato polje po čast. g. župniku 4 gld. 35 kr. — Stara Loka po preč. g. dekanu M. Kozuhu 30 gld. — Iz Št. Lorenca ob T. zbirka 5 gld. 60kr. — Po čast. g. župniku Šmavska fara pri Kr. 5 gld. — Sornica po čast. g. župniku 11 gld. 50 kr. — Zbirka v Ternovem 2 gld. 8 kr. — Idrija po preč. g. dek. J. Kogejju 14 gld. 52 kr. — Čast. g. župnik iz Zapóg nabirk 4 gld. 12 kr. — Z Rudnika nabirk 20 gld. po čast. g. župniku Greg. Jakeljnu. — Ajdovica po čast. g. župniku M. Bogolinu 7 gld. 75 kr. — Štanga po čast. g. župniku Šajet-u 4 gld. — Preč. g. J. G. kan. v Pl. 2 gld. — Polhov gradec po čast. g. župniku 18 gld. — Iz Peč po čast. g. župniku 2 gld. Fara Reteče pri Loki 7 gld. — Fara na Doljem 5 gld. — Iz Horjula 2 gld. 40 kr.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. V. v Št. V.: Gratias intimas! Tudi omenjenega prosimo. — G. P. v Š. — r in J. V. v Šv.: Prav vstreženo — za prihod. — P. Hr.: Lepa hvala in pozdrav! Berž ko moč več pismeno. — G. K. na B.: Naj bolje, da se sami obrnete do g. J. zastr. K. B. —